

Також численні водно-болотні угіддя Полісся України, території Смарагдової мережі, частини Чорноморського біосферного заповідника, Азово-Сиваського заповідника, Рамсарські угіддя, як Ягорлицька затока, Каркінітська та Джарилгацька затоки, біосферного заповідника «Асканія-Нова» зазнають негативних впливів і агресор не переймається не лише їх станом, але й їх збереженням. Тому в повній мірі оцінити серйозність завданої шкоди цим цінним водно-природним територіям, можна буде лише після звільнення.

Судячи з усього, світ вступає в нову війну за запаси прісної води. Нова війна ось-ось почнеться за воду. В історії зафіксовано щонайменше 655 воєнно-збройних конфліктів, в яких люди боролися за воду. Шістдесят шість з них відбулися в Європі. Портал World's Water, World's Water Institute (США) повідомляє, що з 2010 року у світі відбулося 466 конфліктів і зіткнень, пов'язаних з розподілом водних ресурсів, 36 з яких були збройними, лише у 2018 році за цей ресурс відбулося 18 конфліктів, а ймовірність виникнення нових конфліктів у найближчі 50-100 років оцінюється в 75-95% [5].

Недивно, що перетворення водних ресурсів на головний стратегічний ресурс є новою глобальною тенденцією сучасного розвитку. Перетворення водних ресурсів на головний стратегічний ресурс стає все більш цілеспрямованим. Воно стає предметом міжнародних конфліктів, збройних протистоянь і, навіть, збройних конфліктів (травень 2023р.) - перестрілка між Іраном та Афганістаном через права на воду. Вода є цінним, але обмеженим ресурсом, особливо на півдні та сході України. Безсумнівно, російські військові дії шкодять навколишньому середовищу, а особливо водним ресурсам. Однак, всі водні загрози мають бути взяті до уваги відповідними органами влади та сформоване комплексне бачення подолання їхніх негативних наслідків.

Література

1. <https://one.kr.ua/news/43977>
2. <https://www.facebook.com/deiukr/posts/488963226597720>
3. <https://www.facebook.com/100064521413173/posts/pfbid02BQN6KdBbdwn6aU2VhT1DeHiYkgJKthmopt3DCgmN3ckdPboUmZNiUTWiRLQ9rF2ul/?app=fbl>
4. <https://www.irf.ua/ukrayinski-vodni-pytannya-v-umovah-voyennogo-stanu-stattya/>
5. https://defence-ua.com/army_and_war/vijni_za_vodu-2234.html

Кілінська Клавдія Йосифівна, Смик Оксана Степанівна

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЕКОЦИД В УКРАЇНІ ТА СВІТІ У XXI СТОЛІТТІ

З початку військових дій в Україні сформувався напружений, в останній рік критичний екологічний стан, який поширюється і на країни-сусіди Європи. Кожен компонент природи сильно змінився під впливом антропогенних і техногенних явищ і процесів.

Проводити сьогодні поділ території за показниками антропогенізації та техногенезації дуже складно, оскільки військові дії, на превеликий жаль, не припиняються. Зростає частка територій під белігеративними ландшафтами. Найбільш значуща зміна відбулася на сході, півночі, центрі і півдні України. Хоча окремі регіони України розміщуються досить далеко від Європейських країн-сусідів, все таки їх вплив є значимим і для них.

Одним із компонентів природи, який зазнав значної трансформації є рельєф. На місці рівнинних ландшафтів сьогодні можна спостерігати пустельні космічні простори, кратери, воронки

Щоденне використання загарбником тисячі ракет призводить не тільки до знищення мирного населення, інфраструктури та житлових будинків, але й до повної зміни навколишнього природного середовища. Вплив різноманітних хімічних викидів у атмосферне повітря призводить до їх окиснення, поширення й переміщення не тільки по території України, але й Європейського регіону.

По території України протікає близько 63 тис. річок. Річка Дніпро є четвертою за довжиною річкою в Європі, р. Сіверський Донець - найдовша на сході України та важливе джерело прісної води. У води цих та інших річок, внаслідок обстрілів та руйнації очисних споруд і дамб, надходять води без очищення. Небезпечні хімікати призвели до зміни фізичних і хімічних характеристик річкових вод, вимирання рибних ресурсів. Повністю руйнується органічний світ морських акваторій і однією з причин цього є неконтрольований масовий забір агресором води.

Напружена екологічна ситуація на узбережжях Чорного і Азовського морів. На площі більше 50 тис. га сформувалися техногенні комплекси: змінений рослинний покрив; величезна кількість розтрощеної військової техніки, забруднене узбережжя і аквальні простори продуктами вибухів, знищення біорізноманітності аквальних комплексів.

Одним із катастрофічних процесів є замінування великих сільськогосподарських комплексів. Сам процес замінування та розриву мін призводить до забруднення ґрунтів важкими металами (свинець, стронцій, титан, кадмій, нікель, ін.). Ґрунтовий покрив різко втрачає свої фізичні та хімічні властивості, родючість, стає більш ущільненим, що у перспективі вимагатиме проведення серйозних меліоративних заходів.

На сході і півдні України лісові масиви постійно виконували захисні функції. Сьогодні більшість їх вигоріла від пожарів, зруйнована вибухами, що з часом відобразиться на кліматі й інших властивостях компонентів природи та до розвитку несприятливих фізико-географічних процесів і явищ, що вплине на сільськогосподарське природокористування.

Традиційно степова зона України характеризувалася невеликим відсотком залісненості (3 %). Переважно це вторинні лісові насадження, які були висаджені по долинах великих і малих річок і мали статус природоохоронних. Основне їх функціональне призначення –

відновити той лісовий покрив, який існував у історичному минулому. Від початку військових подій багато лісів знищені.

Бойові дії проходять на територіях, які включені до переліку природоохоронного фонду України та Європи. Єдині природні комплекси, які зберігалися для наступних поколінь, задля знайомства та формування бачення, якою була територія України в історичному минулому, масово знищуються.

Наслідком загарбницької війни стало формування екоциду, який реально зафіксований 270-ма випадками. Відновлення потребуватиме десятки років. Єдиним вірним рішенням наразі має бути повна інформованість світових організацій та установ про ту ситуацію, яка з кожним днем стає катастрофічною для природних умов і природних ресурсів України. Природа не «знає» меж, їх встановлює людина. Тому питання зміни навколишнього природного середовища Європейського континенту наразі має мати світовий розголос.

Тенькова Зоя Юріївна, Щербина Андрій

*Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
Полтавський фаховий коледж Нафти і газу Національного університету "Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка"*

ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ КОРДОНІВ З РФ ПІСЛЯ РОЗПАДУ СРСР

Розпад Радянського Союзу в останньому десятиріччі ХХ ст. був не лише крахом комуністичної держави, а й кінцем історії Російської імперії. За всю свою історію Росія була завойовницькою державою, для котрої території були дорожче ніж десятки тисяч невинних людських життів, Радянський Союз у свою чергу був свого роду сучасною інтерпретацією Російської імперії. Розпад Радянського Союзу відбувався на тлі економічного та політичного спаду. У 1989 році вперше було офіційно проголошено про початок економічної кризи. У період 1989-1991 років набирає обертів головна проблема радянської економіки, а саме товарний дефіцит. [1]

Протягом 1990-1991 років відбувався «Парад суверенітетів», в ході якого всі союзні та частина автономних республік прийняли Декларації про власний суверенітет. Проголошення державної незалежності Україною відіграло вирішальну роль у розпаді Радянського Союзу. Українсько-російські кордони формально почали існувати між Україною та Росією з 24 серпня 1991, та почали своє існування історично ще за часів кордону між УРСР та РРФСР. Кордони почали простягатися між державами колишнього радянського союзу після підписання Біловезької угоди в Біловезькій пущі 8 грудня 1991.[2] Кордон має довжину 2295 км і простягається від Чорного моря через Керченську протоку до Азовського моря, далі —